

Ako postupovať? - Portugalsko

Upozorňujeme, že verzia tejto stránky v pôvodnom jazyku [pt](#) bola nedávno zmenená. Na preklade zobrazenej jazykovej verzie v súčasnosti pracujeme.

OBSAH

- 1 Musím sa bezpodmienečne obrátiť na súd alebo mám inú možnosť?
- 2 Je stanovená nejaká lehota, dokedy sa musím obrátiť na súd?
- 3 Mám sa obrátiť na súd v tomto členskom štáte?
- 4 Ak áno, na ktorý súd v tomto členskom štáte sa mám obrátiť vzhľadom na moje bydlisko a bydlisko odporcu alebo vzhľadom na iné aspekty môjho prípadu?
- 5 Na ktorý súd v tomto členskom štáte sa mám obrátiť vzhľadom na predmet žaloby a výšku hodnoty sporu?
- 6 Môžem žalobu podať sám alebo to musím urobiť cez sprostredkovateľa, napríklad cez advokáta?
- 7 Kde mám podať návrh na začatie konania: v podateľni, v kancelárii alebo na inom mieste?
- 8 V akom jazyku môžem podať návrh? Môžem podať návrh ústne alebo ho musím podať v písomnej forme? Môžem poslať návrh faxom alebo elektronickou poštou?
- 9 Sú nejaké osobitné tlačivá na podávanie žalôb, a ak nie, akým spôsobom musím podať návrh? Aké sú náležitosti návrhu?
- 10 Budem musieť platiť súdne poplatky? Ak áno, kedy? Budem si musieť platiť advokáta už od začiatku?
- 11 Môžem požiadať o právnu pomoc?
- 12 Kedy sa moja žaloba úradne považuje za podanú? Dajú mi orgány vedieť, či bola alebo nebola moja záležitosť riadne podaná?
- 13 Dostanem presné informácie o priebehu ďalších procesných úkonov (napríklad o lehote na podanie vyjadrenia k žalobe)?

1 Musím sa bezpodmienečne obrátiť na súd alebo mám inú možnosť?

Odpoveď na túto otázku závisí od konkrétnej veci.

Keďže nie je možné predvídať každý problém, ktorý sa môže vyskytnúť, mali by ste sa poradiť s odborníkom v tejto oblasti.

Ak na to nemáte finančné prostriedky, môžete využiť bezplatnú právnu pomoc (pozrite si ďalší dokument s názvom „Bezplatná právna pomoc“).

Alternatívne spôsoby riešenia sporov môžu byť odôvodnené v závislosti od konkrétnych podrobností veci (pozrite si ďalší dokument s názvom „Alternatívne spôsoby riešenia sporov“).

2 Je stanovená nejaká lehota, dokedy sa musím obrátiť na súd?

Lehota, v ktorej môžete podať žalobu na súd v súvislosti s konkrétnym sporom, závisí od konkrétnej situácie.

Aj tento aspekt by ste si mali vyjasniť za pomoci odborníka v oblasti práva, ako už bolo uvedené v odpovedi na predchádzajúcu otázku.

3 Mám sa obrátiť na súd v tomto členskom štáte?

Bez toho, aby tým boli dotknuté pravidlá stanovené v právnych predpisoch Spoločenstva a iných medzinárodných zmluvách, portugalské súdy majú medzinárodnú právomoc:

- a) ak žalobu možno podať na portugalskom súde v súlade s pravidlami portugalskej miestnej príslušnosti stanovenými v portugalských právnych predpisoch;
- b) ak sa skutočnosť, ktorá spôsobila žalobu, alebo niektorá zo skutočností, ktoré sa jej týkajú, odohrala na portugalskom území;
- c) ak nárokované právo možno priznať iba prostredníctvom žaloby podanej na portugalskom území alebo ak by pre navrhovateľa bolo značne náročné podať žalobu v zahraničí, lebo existuje významné osobné alebo hmotné prepojenie medzi predmetom sporu a portugalským právnym systémom.

Portugalské súdy majú výlučnú príslušnosť:

- a) v súvislosti s právami na nehnuteľnosť a nájmom nehnuteľnosti, ktorá sa nachádza na portugalskom území. V prípade nájmu nehnuteľnosti na dočasné súkromné použitie na obdobie maximálne šesť po sebe idúcich mesiacov sú príslušné aj súdy členského štátu, v ktorom má bydlisko odporca, za predpokladu, že nájomca je fyzická osoba a prenajímateľ a nájomca majú bydlisko v tomto členskom štáte;
- b) v súvislosti s platnosťou založenia alebo zrušenia obchodných spoločností alebo iných právnických osôb so sídlom v Portugalsku, ako aj v súvislosti s platnosťou rozhodnutí prijatých ich orgánmi, pričom na stanovenie tohto sídla portugalský súd uplatňuje svoje pravidlá medzinárodného práva súkromného;
- c) v súvislosti s platnosťou zápisov do verejných záznamov vedených v Portugalsku;
- d) v súvislosti so zhabaním majetku nachádzajúceho sa na portugalskom území;
- e) v súvislosti s konkurzom alebo reorganizáciou osôb s bydliskom v Portugalsku alebo právnických osôb alebo obchodných spoločností, ktorých sídla sa nachádzajú na portugalskom území.

4 Ak áno, na ktorý súd v tomto členskom štáte sa mám obrátiť vzhľadom na moje bydlisko a bydlisko odporcu alebo vzhľadom na iné aspekty môjho prípadu?

Umiestnenie majetku

Veci súvisiace s vecnými alebo osobnými právami na využívanie majetku, rozdelením spoločného majetku, vystaňovaním, predkupným právom a zhabaním majetku, ako aj veci týkajúce sa posilnenia, nahradenia, zníženia alebo uvoľnenia hypoték sa majú podať na súd v mieste, kde sa nachádza dotknutý majetok.

Návrhy týkajúce sa navýšenia, nahradenia, zníženia alebo uvoľnenia hypoték na lode alebo lietadlá sa však podávajú na súd v mieste, kde je zapísaná predmetná loď alebo lietadlo. Ak sa hypotéka týka hnuťelných vecí zapísaných vo viacerých okresoch, navrhovateľ sa môže rozhodnúť pre ktorýkoľvek z nich.

Ak sa žaloba týka skupiny položiek hnuťelného majetku, ktorý patrí rovnakej osobe a je určený na jedno použitie, alebo nehnuteľného a hnuťelného majetku, alebo majetku nachádzajúceho sa v rôznych okresoch, prejedná ju súd v mieste, kde sa nachádza najcennejší majetok, pričom hodnota sa určí podľa zdaniťelnej hodnoty majetku. Ak sa budova, ktorá je predmetom žaloby, nachádza vo viacerých súdnych okresoch, žalobu možno podať v ktoromkoľvek z týchto okresov.

Príslušnosť v oblasti plnenia záväzkov

Žaloby týkajúce sa nárokov na plnenie záväzkov, náhrady za neplnenie alebo nesprávne plnenie záväzkov alebo ukončenie zmluvy z dôvodu neplnenia sa podávajú na súd v mieste bydliska odporcu. Ak je odporca právnická osoba alebo ak má veriteľ bydlisko v metropolitnej oblasti Lisabonu alebo Porta a odporca má bydlisko v rovnakej metropolitnej oblasti, veriteľ sa môže rozhodnúť pre súd v mieste, kde sa mal splniť záväzok.

Ak je účelom žaloby vymôcť občianskoprávnu zodpovednosť za delikt alebo riziko, príslušný je súd v mieste, kde došlo k udalosti.

Rozvod a rozluka

Vo veciach rozvodu, rozluky a rozdelenia majetku je príslušný súd v mieste domicilu alebo bydliska navrhovateľa.

Žaloby vo veci platby poplatkov

Ak sa žaloba týka platby poplatkov za súdnych alebo technických zástupcov a vymáhania súm vopred vyplatených klientovi, príslušný je súd v mieste poskytnutia služby, pričom tieto dve veci sa musia spojiť.

Ak sa však žaloba podala na odvolacom súde alebo Najvyššom súde, žaloba vo veci platby poplatkov sa podá na okresný súd v mieste bydliska dlžníka.

Regulácia a rozdelenie nákladov v prípade spoločnej havárie

Súd v prístave, do ktorého bol alebo mal byť dodaný náklad z lode, ktorá utrpela ťažké straty, má právomoc regulovať a rozdeliť náklady na tieto straty.

Straty a škody spôsobené zrážkou lodí

Žalobu vo veci strát a škôd spôsobených zrážkou lodí možno podať na súd v mieste, kde došlo k nehode, kde má bydlisko majiteľ lode, ktorá narazila do druhej lode, v mieste, kam táto loď patrí, kde sa nachádzala alebo v mieste prvého prístavu, do ktorého poškodená loď vstúpila.

Náklady na záchranu lodí alebo pomoc lodiam

Náklady na záchranu lode alebo pomoc lodi si možno nárokovať na súde v mieste, kde k tejto udalosti došlo, v mieste domicilu majiteľa zachránenej lode alebo v mieste, kam zachránená loď patrí alebo kde sa nachádza.

Návrh na začatie konania vo veci lode získanej bezplatne alebo vo veci uznania neexistencie výsadných práv sa podáva na súd v prístave, kde loď kotví v čase získania.

Preventívne postupy a prípravné úkony

Pokiaľ ide o preventívne postupy a úkony pred podaním žaloby, musia sa dodržať tieto pravidlá:

- a) návrh na zhabanie a zabavenie majetku možno podať buď na súd, na ktorý sa musí podať príslušná žaloba, alebo na súd v mieste, kde sa nachádza majetok, alebo, ak sa majetok nachádza vo viacerých okresoch, na ktorýkoľvek z týchto súdov;
- b) vo veciach embarga na novú prácu je príslušný súd v mieste, kde sa má práca vykonať;
- c) v prípade iných preventívnych postupov je príslušný súd, na ktorý sa musí podať príslušná žaloba;
- d) návrh na vykonanie prípravných úkonov na získanie dôkazov sa musí podať na súd, ktorý má tieto úkony vykonať.

Spis týkajúci sa uvedených úkonov a opatrení sa priloží k spisu pre hlavnú žalobu, aby ho v prípade potreby bolo možné poslať súdu, na ktorý sa podáva táto žaloba.

Návrh na vydanie oznámení, ktoré sa majú doručiť, sa podáva na súd v mieste, kde má bydlisko osoba, ktorej sa má oznámenie doručiť.

Všeobecné pravidlá

Základným pravidlom portugalského občianskeho procesného práva, pokiaľ ide o miestnu príslušnosť, je, že všetky veci, pre ktoré sa výslovne neuvádza inak, prejednáva súd v mieste bydliska odporcu.

Ak však odporca nemá obvyklé bydlisko alebo pobyt alebo ak je neprítomný, žaloba sa podáva na súd v mieste bydliska navrhovateľa. Návrhy na určenie dočasného alebo trvalého poručníctva v súvislosti s majetkom neprítomného odporcu sa však musia podať na súd v oblasti, v ktorej odporca naposledy žil v Portugalsku.

Ak má odporca domicil alebo bydlisko v zahraničí, vec prejednáva súd v mieste, na ktorom sa odporca nachádza. Ak to nie je na portugalskom území, vec sa prejedná v mieste domicilu navrhovateľa, a ak je tento domicil v zahraničí, príslušný je súd v Lisabone.

Všeobecné pravidlá pre právnické osoby a obchodné spoločnosti

Ak je odporcom štát, súd v mieste domicilu odporcu sa nahradí súdom v mieste domicilu navrhovateľa.

Ak je odporcom iná právnická osoba alebo obchodná spoločnosť, vec bude prejednávať súd v mieste sídla spoločnosti alebo hlavného sídla jej pobočky, agentúry, dcérskej spoločnosti alebo splnomocnenca v závislosti od toho, či sa konanie začína proti hlavnej spoločnosti alebo niektorému z uvedených subjektov. Žaloba proti zahraničným právnickým osobám alebo obchodným spoločnostiam, ktoré majú pobočku, agentúru, dcérsku spoločnosť alebo splnomocnenca v Portugalsku, sa môže podať na súd v mieste sídla tohto subjektu, ale predvolanie sa musí podať v mieste sídla spoločnosti.

Viacerí odporcovia a prekrývajúce sa návrhy

Ak je v tej istej veci viacero odporcov, všetkých musí vypočúť súd v mieste bydliska najväčšieho počtu odporcov. Ak má rovnaký počet odporcov bydlisko na rôznych miestach, navrhovateľ si môže zvoliť ktorékoľvek z nich.

Ak navrhovateľ podáva viacero návrhov, ktoré majú prejednať súdy s rôznou miestnou príslušnosťou, môže si na začatie konania vybrať ktorýkoľvek z nich, okrem prípadov, keď príslušnosť pre jeden z návrhov závisí od určitého spojenia, na základe ktorého môže súd z vlastného podnetu stanoviť svoju nepríslušnosť. V takom prípade sa návrh musí podať na tomto súde.

Keď však odporca podáva návrhy, medzi ktorými existuje vzťah závislosti alebo podradenosti, žaloba sa musí podať na súde, ktorý je príslušný prejednať hlavný návrh.

Všeobecné pravidlá príslušnosti pre výkon

Okrem osobitných prípadov upravených v iných ustanoveniach platí, že príslušný súd pre výkon bude súd v mieste, kde žije dlžník. Ak je však dlžník právnická osoba alebo ak má veriteľ domicil v metropolitnej oblasti Lisabonu alebo Porta a dlžník má domicil v rovnakej metropolitnej oblasti, veriteľ sa môže rozhodnúť pre súd v mieste, kde sa mal splniť záväzok.

Ak sa však výkon týka odovzdania určitého majetku alebo inkasovania dlhu s hmotnou zárukou, príslušným súdom je súd v mieste, kde sa nachádza daný majetok, alebo súd v mieste, kde sa nachádza majetok použitý ako záruka.

Ak sa návrh na výkon má podať na súd v mieste domicilu dlžníka a dlžník nemá domicil v Portugalsku, ale má tam majetok, príslušný je súd v mieste, kde sa nachádza tento majetok.

V prípade prekrývajúceho sa výkonu, ktorý prejednávajú súdy s rôznou miestnou príslušnosťou, je príslušný súd v mieste domicilu dlžníka.

Výkon na základe rozsudku

V prípade výkonu rozhodnutia portugalskými súdmi sa návrh na výkon podáva v priebehu konania vo veci, v ktorej bolo vydané. Návrh sa zaznamená do záznamov súdu a spracúva sa samostatne, pokiaľ sa v danej veci nepodá odvolanie, pričom v takom prípade sa postúpi príslušnému súdu.

Ak má v súlade s právom súdnej organizácie právomoc v oblasti výkonu špecializovaná komora pre výkon, rovnopis rozsudku, návrh, ktorý viedol k výkonu, a sprievodné dokumenty sa musia ihneď zaslať tejto špecializovanej komore.

Ak rozhodnutie vydali rozhodcovia v rozhodcovskom konaní, ktoré sa konalo v Portugalsku, príslušným súdom pre výkon je okresný súd v mieste, kde sa uskutočnilo rozhodcovské konanie.

Výkon rozsudkov vyšších súdov

Ak sa žaloba podala na odvolací súd alebo Najvyšší súd, príslušný je súd v mieste domicilu dlžníka.

Výkon na základe zahraničného rozsudku

V prípade výkonu na základe zahraničného rozsudku je príslušný súd v mieste domicilu dlžníka.

Príslušnosť súdu vo vzťahu k vedľajším veciam

Súd príslušný pre danú žalobu je príslušný aj pre vedľajšie veci, ktoré sa v rámci nej objavia, a otázky, ktoré odporca otvorí pri svojej obhajobe.

Príslušnosť vo veciach protinároku

Súd zvolený na podanie žaloby je príslušný vo veciach podaných formou protinároku za predpokladu, že je v týchto veciach príslušný na základe štátnej príslušnosti, predmetu a hierarchie. Ak to tak nie je, osoba, proti ktorej bol protinárok podaný, bude v danej veci zbavená obvinenia.

Súkromné dohody a priradenie príslušnosti

Účastníci konania sa môžu dohodnúť na súde, ktorý bude príslušný vyriešiť konkrétny spor alebo spory, ktoré môžu vyplývať z konkrétneho právneho vzťahu, za predpokladu, že sporný vzťah má väzby na viacere právne poriadky. Dohoda môže zahŕňať priradenie výlučnej príslušnosti portugalským súdom alebo môže byť len alternatívou k ich príslušnosti, ak taká alternatíva existuje, pričom sa predpokladá, že v prípade pochybností bude príslušnosť výlučná.

Voľba súdu je platná len v prípade splnenia všetkých týchto podmienok:

a) týka sa sporu v súvislosti s existujúcimi právami;

b) takto určený súd ju prijme;

c) je opodstatnená závažným záujmom oboch účastníkov konania alebo jedného z nich za predpokladu, že to neprinesie značné ťažkosti pre druhého účastníka;

d) netýka sa vecí, ktoré patria do výlučnej príslušnosti portugalských súdov;

e) je výsledkom písomnej dohody alebo dohody potvrdenej písomne, v ktorej je výslovne uvedený príslušný súd.

Dohoda sa považuje za písomnú, ak má formu dokumentu podpísaného oboma účastníkmi konania alebo je výsledkom výmeny listov, telexov, telegramov alebo iných druhov komunikácie, ktorá predstavuje písomný doklad, a to bez ohľadu na to, či tieto dokumenty priamo obsahujú dohodu, alebo obsahujú doložku s odkazom na iný dokument, ktorý obsahuje dohodu.

Ochrana ohrozených detí a mladých ľudí

Pokiaľ ide o príslušnosť súdov v súvislosti s maloletými deťmi, vykonávanie opatrení na presadzovanie práv detí a ich ochranu je v pôsobnosti komisie pre ochranu alebo súdu v mieste, kde má dieťa alebo mladý človek bydlisko v čase prijatia oznámenia o danej situácii alebo kde sa začína súdne konanie.

Ak bydlisko dieťaťa alebo mladého človeka nie je známe alebo ho nie je možné určiť, príslušnosť má komisia pre ochranu alebo súd v mieste, kde sa nachádza dieťa alebo mladý človek.

Bez ohľadu na uvedené pravidlá opatrenia potrebné na okamžitú ochranu dieťaťa alebo mladého človeka prijíma komisia pre ochranu alebo súd v mieste, kde sa dieťa alebo mladý človek nachádza.

Ak sa po uplatnení opatrení zmení bydlisko dieťaťa alebo mladého človeka na viac ako tri mesiace, vec sa postúpi späť komisii pre ochranu alebo súdu v mieste nového bydliska.

Okrem uvedeného prípadu sú zmeny skutkového stavu, ku ktorým dôjde po začatí konania, irelevantné.

Bez ohľadu na pravidlá o miestnej príslušnosti, ak sa riziko súčasne týka viacerých detí alebo mladistvých, možno podať jednu žalobu. Ak sa začali samostatné konania, všetky možno pripojiť k pôvodnej žalobe, ak to vyžadujú rodinné vzťahy alebo osobitné rizikové situácie.

Ak sa v prípade toho istého dieťaťa alebo mladistvého následne podali návrhy na prijatie ochrany, vzdelávacieho poručníctva alebo preventívnych občianskoprávných opatrení pre mladistvých, k spisu sa musia pripojiť príslušné podrobnosti, ktoré posúdi sudca prejednávajúci pôvodnú žalobu.

Opatrenia vzdelávacieho poručníctva

Skutkový stav a návrh na prijatie opatrení vzdelávacieho poručníctva musí posúdiť súd v mieste, kde malo maloleté dieťa bydlisko v čase začatia konania. Ak bydlisko maloletého dieťaťa nie je známe, príslušný je súd v mieste, kde má bydlisko nositeľ rodičovských práv a povinností. Ak majú nositelia rodičovských práv a povinností rôzne bydliská, príslušný je súd v mieste, kde má bydlisko poručník, ktorému bolo maloleté dieťa zverené do poručníctva, alebo v prípade spoločného poručníctva poručník, s ktorým maloleté dieťa žije. V ostatných prípadoch je príslušný súd v mieste, kde sa vykonáva poručníctvo, alebo, ak táto oblasť nie je určená, súd v mieste, kde sa nachádza dieťa.

Zmeny, ku ktorým dôjde po začatí konania, sú irelevantné.

Za prijatie naliehavých opatrení je zodpovedný súd v mieste, kde sa vykonáva poručníctvo, alebo v mieste, kde sa nachádza maloleté dieťa.

5 Na ktorý súd v tomto členskom štáte sa mám obrátiť vzhľadom na predmet žaloby a výšku hodnoty sporu?

Prečítajte si informačné prehľady na tejto stránke s názvom „Súdne systémy“ a „Príslušnosť“.

6 Môžem žalobu podať sám alebo to musím urobiť cez sprostredkovateľa, napríklad cez advokáta?

Vo veciach, v ktorých zastúpenie advokátom nie je povinné, sa účastníci konania môžu zastupovať sami alebo ich môžu zastupovať advokátski koncipienti alebo právni poradcovia (*solicitadores*).

Zastúpenie advokátom je povinné:

a) vo veciach, ktoré patria do príslušnosti súdov, pre ktoré platia určité hraničné sumy a na ktorých je dovolené bežné odvolanie;

b) vo veciach, v ktorých je odvolanie vždy prípustné bez ohľadu na sumu;

c) v odvolaniach a veciach podaných na vyššie súdy.

Aj v prípade povinného zastúpenia advokátom môžu advokátski koncipienti, právni poradcovia a samotní účastníci konania podávať návrhy, ktoré sa netýkajú otázok práva.

V prípadoch, keď nie je povinné využiť advokáta a účastníci konania neurčili právneho zástupcu, výsluch svedkov vykonáva sudca, ktorý upraví postup podľa konkrétnych okolností.

Účastníci konania musia byť zastúpení advokátom, advokátskym koncipientom alebo právnym poradcom vo vykonávacích konaniach s hodnotou vyššou než hranica stanovená pre prvostupňový súd a musia byť zastúpení advokátom v konaniach s hodnotou vyššou než hranica stanovená pre odvolací súd alebo v konaniach s hodnotou rovnou tejto hranici alebo nižšou, ale vyššou než hranica stanovená pre prvostupňový súd, ak ide o akýkoľvek postup, ktorý sa riadi pravidlami určovacieho procesu.

7 Kde mám podať návrh na začatie konania: v podateľni, v kancelárii alebo na inom mieste?

Vo veciach, ktoré si nevyžadujú právneho zástupcu, a ak účastník konania nemá žiadneho sprostredkovateľa, uvedené procesné dokumenty možno predložiť súdu jedným z týchto spôsobov:

a) doručenie do podateľne, ktoré je platné od dátumu doručenia dokumentu;

b) doručenie doporučenou zásielkou, ktoré je platné od dátumu odoslania dokumentu doporučenou zásielkou;

c) doručenie faxom alebo e-mailom, ktoré je platné od dátumu odoslania dokumentu.

Pozrite si aj informačný prehľad „Počítačové spracovanie“.

8 V akom jazyku môžem podať návrh? Môžem podať návrh ústne alebo ho musím podať v písomnej forme? Môžem poslať návrh faxom alebo elektronickou poštou?

Vo všetkých súdnych dokumentoch sa používa portugalčina.

Ak má cudzí štátny príslušník, ktorý nehovorí portugalsky, predložiť dôkazy na portugalských súdoch, v prípade potreby sa mu na uľahčenie komunikácie poskytne tlmočník, ktorý bude pracovať pod prísahou.

V prípade dokumentov napísaných v cudzom jazyku, ktoré si vyžadujú preklad, súd z vlastného podnetu alebo na návrh jedného z účastníkov konania nariadi osobe, ktorá ich predkladá, aby k nim priložila preklad.

Konania na zmierovacích súdoch sa môžu začať ústne. Vo všetkých ostatných konaniach sa žaloba musí podať písomne.

Procesné dokumenty účastníkov konania, ktoré musia byť v písomnej forme, sa súdu predkladajú v elektronickom formáte prostredníctvom počítačového systému *Citius* na stránke <http://citius.tribunaisnet.mj.pt/> v súlade s postupmi a pokynmi, ktoré sú na nej uvedené. Dokumenty sú platné do dátumu odoslania.

Účastník konania, ktorý týmto spôsobom predkladá dôkazy, musí predložiť tvrdenia a prípadné sprievodné dokumenty v elektronickom formáte. Originály nemusí posilať, pokiaľ súd v súlade s procesným právom nerozhodne inak.

V prípade vecí, ktoré si nevyžadujú právneho zástupcu, a ak účastník konania nemá žiadneho sprostredkovateľa, pozrite si odpoveď na predchádzajúcu otázku.

Informácie o konaní o návrhu na vydanie platobného rozkazu nájdete v príslušnom informačnom prehľade.

Pozrite si aj informačný prehľad „Počítačové spracovanie“.

9 Sú nejaké osobitné tlačivá na podávanie žalôb, a ak nie, akým spôsobom musím podať návrh? Aké sú náležitosti návrhu?

K dispozícii sú formuláre pre návrhy na vydanie súdneho príkazu, pre vykonávacie konania a takisto aj na začatie konania na zmierovacom súde, ak sa navrhovateľ rozhodol nezačať konanie ústne.

Prečítajte si informačné prehľady „Konanie o návrhu na vydanie platobného rozkazu“, „Výkon rozsudkov“ a „Alternatívne spôsoby riešenia sporov“ na tejto stránke.

Žaloba vo veci vydania vyhlásenia sa podáva na súd prostredníctvom úvodného návrhu, v ktorom navrhovateľ musí:

- určiť súd a komoru, kde žalobu podáva, a identifikovať účastníkov konania s uvedením ich mien, bydliska alebo sídla a, ak je to možné, občianskej identifikácie a daňového čísla, povolania a pracoviska,

- uviesť obchodnú adresu svojho právneho zástupcu,
- uviesť druh žaloby,
- uviesť základné skutočnosti, ktoré sú príčinou žaloby, a zákonné dôvody, ktoré sú základom žaloby,
- formulovať návrh,
- uviesť sumu nároku,
- určiť súdneho vykonávateľa zodpovedného za vydávanie predvolaní alebo právneho zástupcu zodpovedného za ich posielanie.

Na konci návrhu musí navrhovateľ uviesť zoznam svedkov a požiadať o získanie iných dôkazov.

K návrhu sa musí priložiť dôkaz o zaplatení súdneho poplatku, prípadne o nároku na bezplatnú právnu pomoc.

Podateľňa zamietne pôvodný návrh a písomne uvedie dôvody zamietnutia v ktorejkoľvek z týchto situácií:

- návrh neobsahuje žiadnu adresu alebo je adresovaný inému súdu, komore toho istého súdu alebo orgánu,
- nie sú v ňom identifikovaní účastníci konania a povinné údaje o nich (mená, bydliská alebo sídla a, ak to je možné, občianske identifikačné a daňové čísla, pracoviská a povolania),
- neobsahuje obchodnú adresu právneho zástupcu,
- nie je v ňom uvedený druh žaloby,
- nie je v ňom uvedená suma nároku,
- nie je v ňom uvedený dôkaz o zaplatení súdneho poplatku alebo poskytnutí bezplatnej právnej pomoci, s výnimkou prípadu naliehavého predvolania podľa zákona,
- nie je podpísaný,
- nie je napísaný v portugalčine,
- použitý papier nespĺňa zákonné požiadavky.

10 Budem musieť platiť súdne poplatky? Ak áno, kedy? Budem si musieť platiť advokáta už od začiatku?

Trovy súdneho konania zahŕňajú súdne poplatky, výdavky a trovy účastníkov konania.

Súdne poplatky

Súdne poplatky zodpovedajú sumám, ktoré majú účastníci konania zaplatiť v súvislosti s danou vecou, a stanovujú sa na základe hodnoty a zložitosti veci podľa [nariadenia o trovách súdneho konania](#).

Súdne poplatky platí len účastník konania, ktorý podáva žalobu, či už ako navrhovateľ alebo odporca, veriteľ alebo dlžník, žalobca alebo žalovaný, odvolateľ alebo odporca odvolania v súlade s nariadením o trovách súdneho konania.

Súdne poplatky sa musia zaplatiť pred predložením procesného dokumentu, za ktorý sa požaduje poplatok (pôvodná žaloba alebo návrh, vyjadrenie druhého účastníka konania atď.), pokiaľ účastník konania alebo žaloba nie je oslobodená od poplatkov alebo pokiaľ nedošlo k vzdaniu sa platby vopred.

V prípade protinároku alebo hlavného opatrenia sa ďalší súdny poplatok platí len vtedy, keď podávateľ protinároku podá návrh odlišný od návrhu navrhovateľa.

Návrh sa nepovažuje za odlišný, ak chce účastník konania dosiahnuť rovnaký právny účinok vo svoj prospech ako navrhovateľ alebo ak chce účastník konania iba získať náhradu.

Ak sa rôzni účastníci konania spoja v jednom návrhu, účastník, ktorý je uvedený ako prvý na pôvodnej žalobe, protinároku alebo návrhu, musí zaplatiť celý súdny poplatok bez toho, aby tým bolo dotknuté právo na postih voči spoločným účastníkom konania.

Ak sa rôzni účastníci konania spoja vo viacerých návrhoch, každý navrhovateľ, podávateľ protinároku, veriteľ alebo žalobca je zodpovedný za zaplatenie príslušného súdneho poplatku, ktorého hodnota je stanovená v nariadení o trovách súdneho konania.

V prípade žalôb podaných obchodnými spoločnosťami, ktoré v predchádzajúcom roku podali 200 alebo viac žalôb, návrhov na začatie konania alebo návrhov na výkon na akomkoľvek súde, sa súdne poplatky stanovujú v súlade s nariadením o trovách súdneho konania.

Na účely príkazov na zaplatenie súdnych poplatkov sa žaloby a preventívne postupy považujú za mimoriadne zložité, ak:

a) obsahujú rozvláčne tvrdenia alebo nároky;

b) sa vzťahujú na mimoriadne špecializované právne otázky alebo veľmi špecifické technické záležitosti, alebo vyžadujú kombinovanú analýzu právnych otázok z veľmi odlišných oblastí; alebo

c) vyžadujú výsluch veľkého počtu svedkov, analýzu rozsiahlych dôkazov alebo rozličné zdĺhavé úkony na získanie dôkazov.

Vo všeobecnosti platí, že platba prvého alebo jediného súdneho poplatku sa vykoná ku dňu predloženia dokumentov. Ak sa platba uskutoční elektronickou formou, je nutné ju preukázať elektronickými šekmi v súlade so zákonom. Ak sa uskutoční papierovou formou, navrhovateľ musí poskytnúť doklad o zaplatení.

Druhá splátka súdneho poplatku sa musí zaplatiť do 10 dní od oznámenia o záverečnom pojednávaní, pričom navrhovateľ musí v tejto lehote predložiť doklad o zaplatení alebo doklad o vykonaní tejto platby.

Výdavky

Výdavky sú všetky náklady, ktoré vzniknú v dôsledku konania, bez ohľadu na to, či o ne požiadajú účastníci konania, alebo ich nariadi sudca.

S výnimkou prípadov uvedených v predpisoch, ktoré upravujú prístup k právu, každý účastník konania platí vlastné výdavky a výdavky, ktoré vznikli v priebehu konania.

Výdavky sú zodpovednosťou účastníka konania, ktorý podal návrh na začatie konania, alebo, ak sa konanie uskutočnilo *ex officio*, účastník konania, ktorý má z neho prospech.

Trovy účastníkov konania

Tieto trovy predstavujú sumu, ktorú jednotliví účastníci konania vynaložili na konanie a na ktorej náhradu majú nárok na základe dôvodov, ktoré súd stanovil proti druhému účastníkovi konania. Stanovujú sa ako súčasť rozsudku súdu.

Nahradenie trov účastníka konania nariadených súdom zahŕňa súdne poplatky zaplatené úspešným účastníkom, pričom suma závisí od možnosti neúspešného účastníka, výdavky, ktoré skutočne vznikli úspešnému účastníkovi, odmenu vyplatenú súdnemu vykonávateľovi a jeho výdavky, odmeny právneho zástupcu a jeho výdavky na základe podrobného odôvodnenia, ako je uvedené v nariadení.

Ak navrhovateľ mohol využiť mechanizmy alternatívneho riešenia sporov, ale rozhodol sa pre súdne konanie, musí znášať vlastné trovy bez ohľadu na výsledok konania, pokiaľ druhý účastník konania neznemožnil použitie tejto formy alternatívneho riešenia sporov.

Niektoré veci sú zo zákona oslobodené od platenia trov a to isté platí aj pre niektorých účastníkov konania.

Keďže súdne poplatky zodpovedajú sume, ktorá sa musí zaplatiť v dôsledku želania daného účastníka konania viesť spor, každá osoba, ktorá sa môže považovať za zapojenú do konania (navrhovateľ, odporca, veriteľ, dlžník, žalobca, žalovaný, odvolateľ alebo odporca odvolania), môže byť vo všeobecnosti povinná zaplatiť súdne poplatky, lebo platba zodpovedá poskytnutiu služby bez ohľadu na prípadný úspech v danej veci. Úspešní účastníci konania majú nárok na vrátenie súm, ktoré zaplatili ako súdne poplatky podľa predpisov týkajúcich sa trov.

Poplatky

Poplatky odborníka stanovuje súd, ktorý musí na tieto účely zohľadniť význam poskytnutých služieb, zložitosť a naliehavosť veci, stupeň intelektuálnej tvorivosti zapojenej do činnosti odborníkov, dosiahnuté výsledky, strávený čas, úlohy, ktoré odborník vykonal, a ostatné odborné povinnosti.

11 Môžem požiadať o právnu pomoc?

Áno, máte, za predpokladu, že spĺňate podmienky na poskytnutie bezplatnej právnej pomoci (pozrite si informačný prehľad „Bezplatná právna pomoc“).

12 Kedy sa moja žaloba úradne považuje za podanú? Dajú mi orgány vedieť, či bola alebo nebola moja záležitosť riadne podaná?

Pozri odpovede na otázky 7 a 8.

Po prijatí nároku súdny úradník, ktorý ho prijal, skontroluje formálne požiadavky. V neskorších fázach konania sudca vykoná podrobnejšiu a dôkladnejšiu kontrolu.

Tieto rozhodnutia sa vždy oznámia účastníkom konania.

13 Dostanem presné informácie o priebehu ďalších procesných úkonov (napríklad o lehote na podanie vyjadrenia k žalobe)?

Súdy nie sú zo zákona povinné poskytovať informácie tohto druhu. Právni zástupcovia však teraz majú možnosť prostredníctvom systému CITIUS, iniciatívy Ministerstva spravodlivosti zameranej na digitalizáciu súdnych konaní, nahliadnuť do vecí priamo zo svojich kancelárií.

Keďže procesné dokumenty sa už doručujú elektronicky a zadávajú sa priamo do IT aplikácií súdov, ktoré ich používajú pri vykonávaní svojej práce, advokáti, sudcovia a podateľne môžu využiť tieto aplikácie a portál CITIUS na nahliadnutie do spisov a dokumentov.

Ďalšie informácie

[Apoio Judiciário – Protecção Jurídica](#)

[Bases Jurídico-Documentais](#)

[Câmara dos Solicitadores](#)

[Diário da República \(Official Gazette\)](#)

[Direcção-Geral da Administração da Justiça](#)

[Direcção-Geral da Política de Justiça](#)

[Ministério da Justiça \(Ministerstvo spravodlivosti\)](#)

[Ordem dos Advogados](#)

[Portal Citius](#)

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Posledná aktualizácia: 31/03/2017